

ДОБРУДЖАНСКИ ГЛАСЪ

АБОНАМЕНТЪ

125. ВАРНА,
Градското Бюро.

300 лей
160

Органъ на Българско-
то малцинство отъ
Ромъния

Гласътъ Glasul Dobrogean
P. Elisabeta 4 Bazargic

НИНЪ СЛУЧАЙ

дъ чл. 23 алинея Румънската Кон-
ституция, която цензу-
ра е ограничителна
за издаването,
разпространяването и разпро-
сирението на какви-
и да е публикации
когато се създаде".
Свобода на печата
да се ограничи
във въвеждането на
положение.

но е, че въ Нова
Добруджа не се въведе
положение. Крал-
ски указ № 3376 отъ
15 ноември 1933 год.
и указ № 5968 на
Кралския съветъ
са по точки за въ-
веждане и области
новява изключи-
телно. Нашия
указ Четирижъл-
ти е включени въ този

указ, правителст-
вото заповѣди нареди
въвеждане цензура въ
тази страна, но на 15
септември 1934 г. парламента
отмени закона за во-
лощение не ра-
боти и заповѣдта
на правителството.

Въ това, обаче,
не се упражнява
цензура въ цѣлата

тази частно списание
и списанието жене-
вски изнася напослед-
ен единъ много ха-
рактеренъ случай: Ди-

ректора на в. „Хотарулъ“
отъ Карей Маре е билъ
даденъ подъ съдъ, за-
щото не подложилъ на
цензура единъ брой на
вестника си. Създа оправ-
дава журналиста по след-
ващия законни съображе-
ния: „Въ Карей Маре не се
въведе военно положение и следо-
вателно законни ограничения
на свободата на печата не
существоватъ въ този градъ.“

Заповѣдта на министер-
ството на вътрешните ра-
боти, съ която се нарежда
„да бжде установенъ цензур-
ния режимъ въ цѣлата стра-
на“ е незаконна и противо-
конституционална.

Така, че при отсъствие-
то на военно положение,
формално установено, огра-
ничаването на свободата на
печата е незаконно и съста-
вя произволъ“.

Г-нъ Е. Х. Декусаря,
висшъ чиновникъ отъ мини-
стерството на правосъдието
придружава горния слу-
чай съ следната бележ-
ка: „Горното решение е на-
пълно юридическо и ни раз-
крива още единъ отъ админи-
стративните произволи, чрезъ
които се стреми да се огра-
ничи свободата на печата,
безъ каквото и да е законно
основание. Не може да има
цензура тамъ, където няма
въведено военно положение“.

Въ Четирижълника съ-
ществува цензура и на-
шия вестникъ е подло-
женъ на такава.

Л. П. СТАНЧЕВЪ

НАШИТЪ ЗЕМИ НА МЕЗАТЪ

Бѣхме съобщили на времето,
не бѣха взети никакви мѣри
и злото расте съ всѣки день.
Продаватъ се на безценница
земитъ и имотитъ на българитъ
отъ Нова Добруджа.

Ежедневно въ окръжните съ-
дилища сж обявени публични
продажби на земи, принадлежа-
щи на мѣстнитъ жители-бълга-
ри, които се предлагатъ дори
на смѣшни цени: 1600 лей
хектара!

Тия наследствени продажби
сж предизвикани било отъ ор-
ганитъ на фиска (бирничитъ),
било отъ частни дебитори, било
за неплатени глоби.

Споредъ свисъка при съдия-
та изпълнител (портарелство-
то) до сега сж продадени по
този начинъ 3452 хектара земя!
Впросътъ е отъ каква важна
важностъ.

Нѣма ли да се сезира нѣкой
съ него?

А тия земи можеха да се
спасятъ по много лесенъ на-
чинъ!...

ЕДНО СТРАШНО УБИЙСТВО

СИЛИСТРА. Г-жа Елена
Чишмижиу, майка на учи-
телката отъ село Дера-
Махле, дуросторски окръгъ,
отивайки на гости на дъ-
щеря си, по пътя до Кара-
ларъ бива отвлечена отъ
непознати лица въ гората,
изнасилена и заклана. На
третия день бива намѣрена.
Причинитъ за убийството
не сж известни. Предпола-
га се да е била обрана,
понеже имала 10.000 лей,
които носѣла за да си ку-
пи ниви при дъщеря си.
Разбойниците не взели
златния пръстенъ и обицѣ-
тъ ѝ.

Жандармитъ водятъ след-
ствие.

динствената посочена за
Добруджа — между власт-
ающата народностъ и дру-
гитъ племена. Това е единъ
упадъкъ, който би ни раз-
валилъ много, защото въ
тази страна има още умни
хора“. (Oamenii cu seamă
la sar).

Ето какъ мисли и какъ
пише единъ съвестенъ ру-
мънски журналистъ, който
трѣбва да бжде чутъ отъ
всички ония, които се смѣ-
татъ за изразители на об-
ществено мнение.

Малко безгрижие!

Добруджа пжтува!,

Преди известно време, по
дѣлото на Ана Паукеръ и Ко-
левъ въ Букурещъ, бѣха при-
зовани отъ нашия окръгъ 1500
души като свидетели. Днесъ,
по сжщото дѣло, което се от-
ложи, сж призовани още тол-

кова хора.

Недай си Боже, ако се о-
бразуватъ още две такива дѣ-
ла, съ подобни измислени и-
мена, нѣма да остане на ни-
кому хатѣра, — отъ малкъ
до голѣмъ — че не е пропжту-
валъ Румъния за този гдето
духа!...

Научете деца- та, братчетата и сестричетата си да четатъ и пи- шатъ на българ- ски езикъ!

Ще извършите едно похвално и полезно дѣло!

нашата слава...

В-къ „Адевърулъ“ отъ 15
т. м. съобщава: — „Полиция-
та отъ Чернавода е аресту-
вала малолѣтния ученикъ Пе-
теръ Мариновъ отъ Базард-
жикъ, преследванъ за ириден-
тиска пропаганда между уч-
еницитъ“.

Спечелихме славни имена:
ириденристи, комунисти, ко-

митаджии! И нѣма българско
име, писано въ столицната
прева по каквото да е слу-
чай, безъ да се величае като
ириденристъ или комунистъ!

Надута слава отъ столиц-
ната преса, която единъ Богъ
вече знае, какво иска отъ не-
щастнитъ синове на българ-
ското племе.

ФРАНЦИЯ И ОТЕГЛЯНЕТО НА ИТАЛИЯ ОТЪ О. Н.

Въ френцускитъ дипло-
матически срѣди владѣе ед-
на сериозна загриженостъ
относно жеста на Италия,
да се отегли отъ О. Н. По
тоя случай френцускитъ ве-
стници пишатъ:

— „Оттеглянето на Ита-
лия отъ Женевската инсти-
туция дава да се разбере, че
тя клони да се съюзи съ Гер-

мания, като по такъвъ на-
чинъ засилва фронтветъ въ
континента и подхвърля как-
то Европа, така и О. Н. въ
много тежки мъчнотии“.

Цѣлиятъ френски печатъ
е на мнение, че настоящи-
тъ международни събития
се развиватъ въ полза на
Германия.

Историческата преса

горното заглавие г.
ейку главния редак-
торъ на вестникъ „Добро-
дѣла“ излизашъ въ
тази страна, помѣства увод-
на въ броя отъ 2

тази, написана по
излизането на но-
вострански в-къ „Де-
дѣла“, г. Нейку дава
напжтствени мисли
та на румънската
Южна Добруджа.
Вестникъ: „Но вестни-
цито излизатъ въ Си-
стия всички войнстве-
ни четешъ ми-

рише на барутъ и очак-
вашъ отъ напечатанитъ
окопи да изкочатъ гори отъ
блестящи ножове“.

На друго мѣсто г. Нейку
много хубаво бележи: „Да
бждемъ извинени ако
кажемъ истината: това е
зрелище на сбиващи се
животни въ джунглата!
Всички вестници сж румън-
ски. Всички сж пропити отъ
румънски чувства. Нѣкои
преувеличаватъ това раз-
положение, отивайки до
крайности, които не могатъ
да бждатъ полезни за по-
мирителната политика — е-

КАКВО НИ ЛИПСВА ДНЕСЪ

АСЪНЪ БОЕВЪ

Липсва ни много: една систематична и благотворна дейност за оползотворението, култивирането на българския национален характер. Нека положителните качества на българина, тъй често възхваляни от чужденците, не останат слънце, което свети, без да топли. Намъ липсва много: духовна и материална взаимност, тъй характеристична за всички силни и културни народи, национален идеализъм, духовно единство, чувство на народна солидарност и пр. Това сж, обаче, въ висша степен недостатъци не на народа ни, а на известна част от нашата интелигенция. Интелигенцията трѣбва да бжде не само културна, но и родолюбива, да чувства пулса на народния живот, болки и нужди. Френският дипломатъ Ерио каза по случай кризата въ Франция презъ 1925 година: „Когато майката родина бодедува, добритѣ синове не се каратъ помежду си, а се грижатъ за нейното спасение“. «Хора, които пренебрѣватъ сѣдбата на своя народъ, казва великия Шилеръ, ще останатъ нещастни роби и заслужаватъ да бждатъ такива“. Дейците на нашето духовно възраждане не бѣха учени въ днешния смисълъ на думата, но бѣха достойни, пожертвувателни и затова завещаха своите завети въ сърцата на подрастващите поколения по начинъ така трогателно изразенъ въ едно стихотворение на великия добруджански поетъ И. Йовчевъ:

„Какво сж, о татко, на тебе звездитѣ | що блѣскаатъ тъй ярко на модрия сводъ? | Това сж, о сине, на мъртвитѣ душитѣ | и всички кои достойни сж били за своя народъ“.

Кжде е днесъ великия идеализъмъ на монаха отъ Хилендарската килия, на братя Миладинови, кжде е доблестта на Черноризецъ Храбри, на патриархъ Ефтимий, где е величието на Левски, Ботевъ и Раковски, где е честността на единъ Начевичъ, комуто руситѣ предлагатъ милиони за неговитѣ услуги, но той ги отказва съ съзнанието, че е правилъ услуги на своя народъ? Затова Пайсиевата история бѣше тъй благотворна за българския народъ, че по думитѣ на германеца Фльорике въ историята на човѣчеството има още само една книга, чието влияние може да се сравни съ това на Пайсиевата история: тя е „Речи къмъ германския народъ“ отъ философа Фихте; затова нѣма въ историята втори случай, като Христо Ботевъ, „който съ толкова малко стихотворения да е упражнилъ такова грамадно влияние върху своя народъ, като Ботевъ, който е Петьофи и Кьорнеръ въ една личностъ“, казва нѣмскиятъ писателъ Рода-Рода. Голѣма частъ отъ интелигенцията на днешнитѣ балкански държави се събира въ градоветѣ: сѣдбата на народа е безразлична. Ако си помислимъ само колко хора свършватъ висши учебни заведения и колко незначително е тяхното

участие въ обществения и духовния животъ на народа, ние изпадаме въ тѣжно недоумение! Кжде е агрономътъ, който да се грижи неуморно за преуспѣването на селския стопанинъ, где е лекарътъ да надникне въ ранитѣ на народното тѣло, учителътъ да сгрѣе народнитѣ души? Всѣки народъ се нуждае преди всички отъ достойни и родолюбиви граждани, а не само отъ академично безкоризненни интелектуалци. По-голямата частъ отъ четиридесеттѣ почетни члена въ Френската академия на наукитѣ сж станали такива за тяхната достойна служба въ полза на френския народъ. Намъ ни трѣбва интелигенция, която не е отчуждена отъ народа, която не е безчувствена къмъ участта на народа си, интелигенция, която не въз основа на своитѣ политически приумъци си въобразява, че служи народу, а такава чиято истинска задача и идеалъ може да бжде само една: да служи на народа и за неговото благоденствие. Тази интелигенция, която трѣбва да притежава всички добродетели на своя народъ безъ да има грѣшкитѣ му, ще бжде въ състояние да обединява, а не да дѣли народа. Въ нейното съзнание ще трѣбва да гори свещения огънъ на народното щастие и никогда въ душата ѝ да не угасва пламъка на вѣрата къмъ собствения народъ. Нека не се забравя, че нашия народъ преживялъ една тежка морална криза, поради липса на идеализъмъ и

духовно самочувство въ времето, когато той бѣше материално сравнително най-добре отъ предшестващите вѣкове: осемнадесетиятъ вѣкъ! Затова настъпи трѣбва повече свѣтлина, духовна свѣтлина...

Историческата роля на интелигенцията е да пазии народа отъ политически и обществени демагози, да го освободи отъ вѣковни предразсѣдания, да засили у него чувството, че той е едно живо цѣло. Особено родолюбива и просвѣтена трѣбва да бжде интелигенцията на едно малцинство, която трѣбва да създаде приятелство между два народа: нейната задача е особено мъчна, защото тя трѣбва едновременно да бжде лоялна къмъ държавата, кждето сж нейнитѣ

бацини огнища и едменно никога да не вѣ въ рамкитѣ на житейска служба, жива частъ отъ своя ственъ народъ. Така телигенция е намъ предъ олтаря на достойна и доблестна ба къмъ народа, щенатъ много отъ нецитѣ на нашия обществени и политически животъ ка е било у всички културни народи, почитани отъ цѣлото чество. Нека си споминитѣ на единъ синъ на Германия (Хбургъ), който изва всички синове на най-недостойнитѣ сж които въ критически менти дезактивиратъ ога на народнитѣ успощастливо бждеще голѣмо благоденствие

Едно благородно дѣло

Комитетътъ на безплатната ученическа трапезария при Българскитѣ частни училища, изказва своята гореща благодарностъ на щедритѣ граждани, които дадоха своята леѣга за храна на беднитѣ наши питомци.

Тукъ, обаче, трѣбва и ние да дадемъ заслужената данъ на комитета на безплатната трапезария, който отъ сърце и бащински развива едно благородно дѣло.

Днесъ въ ученическата трапезария се хранятъ без-

платно 80 деца на тни, подъ грижатъ на китѣ на Дамската които редовно редублюдаватъ добри въ трапезарията.

Ето едно скромно което безъ шумъ, извънредно много и на работа.

ДНЕСЪ

„ДОБРУДЖАНСКИ“

6 СТРА

СПОМЕНИ

Трѣбваше да приема поканата на моя приятелъ. Той дължеше едно посещение на едно почтено семейство, чиято великолепна къща се намираше до Морската градина.

Бѣхъ обладанъ отъ едно тѣпо, безразлично чувство — намирахъ се въ голѣмия градъ, кждето прекарахъ ученическия си животъ и най-безгрижнитѣ години на буйни младини, въ града, кждето ме залюли първата любовна мечта и кждето всѣка улица, всѣки жгълъ, или кѣтъ отъ китния морски брѣгъ, ми навѣваха сладкитѣ спомени на миналото — намирахъ се въ града на моето детинство, който сега се бѣ измѣнилъ до неузнаваемостъ и ме притискаше съ болката на чужденецъ, изпадналъ следъ дълги скитания въ роденъ край, но вече съвсемъ чуждъ, отчужденъ и забравенъ отъ всички. Грамадитѣ нови

здания и хубавитѣ широко прокарани улици, кѣточе ми бѣха изгонили скѣпото минало, всичко старо, всички спомени и сякашъ бѣха легнали съ цѣлата си тежестъ върху ония безгрижни години, които мисълта се силѣше да изрови отъ глѣбинитѣ на душата ми. Бѣхъ чуждъ, чужденецъ и скучаехъ.

Съ такива мисли се отзовахъ, съ моя приятелъ, предъ къщата до Морската градина. Леко доловимиятъ шумъ на вълнитѣ и студениятъ морски вѣгъръ, наново прелистиха книгата на моитѣ спомени. Тукъ, нѣкога, бѣхъ прекаралъ блажени минути — една крачка до градината и тъй близо до морето — сега застроено, неузнаваемо, а нѣвга — почти пустинята брѣгъ, образъ съ съ гъсти акации и висока трева...

Въ вестибула бѣхме по-

срещнати отъ млада, хубава девойка, която любезно ни покани. Когато седнахме и заведохме приятенъ разговоръ и когато се поогледахъ наоколо и видѣхъ цѣлата обстановка, изведнажъ, по една необяснима сила, рой спомени развълнуваха душата ми и чувствувахъ, че нѣщо ме задушана. Тази къщи ми бѣ позната. Старата кафина отъ лѣво, въ срѣдата двукрила стъклена врата, въ дѣсно пияно. До това пияно азъ съмъ седѣлъ и съ трепетъ съмъ гледалъ леката игра на две хубави рѣце по клавишитѣ...

Безъ да се колебаа азъ изразихъ радостта си. Прелестната девойка се очуди, дигна рамене и се усмихна:

— Не, това никога не е било. Навѣрно, грѣшите...

И действително, моитѣ възпоменания не отговаряха на годинитѣ, нито на обитателитѣ на къщата оттогава. Въ паметта ми, обаче, нѣкжде въ розовата мъглявостъ на миналитѣ спомени, все по-ясно

изпъкваше образътъ на девойката отъ юношескитѣ ми години, която виждахъ седнала на сѣщия столъ, въ сѣщата стая и обстановка да свири унесено на пияно.

— Да, навѣрно, грѣша — отговорихъ ѝ азъ — но останатъ съ убеждението, че паметта ми не лъжи.

Моятъ приятелъ поде другъ разговоръ.

Тогавъ забелязахъ въ погледа му любовната игра, която го издаваше... Азъ бѣхъ се отпусналъ на стола и мислитѣ ми гонѣха далечнитѣ спомени, които се низеха въ паметта ми. Не следъ много, моето присѣтане бѣше излъжано. Любовната игра въ погледитѣ на двамата мои събеседници все по-вече се разпалваше. Станахъ и се простихъ.

Когато се отзовахъ на лицата, заобиколихъ къщата и трѣгнахъ край градината къмъ брѣга. Вървѣхъ на посоки. Мислѣхъ за къщата, кждето бѣхъ, за стаята, за камината, за пияното и за пре-

лестната девойка, мислѣхъ кѣточе ли нѣщо по въ менъ:

— Сѣдната обстановка на девойка.

На други денъ, когато срещнахъ съ моя странниятъ случай състиата девойка бѣше натъ:

Предъ много години първитѣ години на въ сѣщата стая е квалла една гимназическа чудно хубаво е свирела. Тогавъ тя имала лъленъ приятелъ — единъ пияно. Пияното било щия жгълъ... Презъ еженъ, дължовенъ есенъ тя напуснала квартирата заминала. Тогавъ се и нейниятъ приятелъ кѣтъ. И отъ тогава — години — никой не ги никой нищо не чулъ...

Я. Камар

Чети в-къ Добруджански

КАКЪ СЕ ОТПРАЗДНУВА 11 МАЙ — СВ. СВ. КИРИЛЪ И МЕТОДИЙ

БАЗАРДЖИКЪ

Единъ отъ най-хубавитѣ презъ тази пролѣтъ, че и природата раднуваше.

Всички български магазини и работилници сж зарени и града има празнен видъ. Много врати домове сж укичени, зда на българскитѣ частучилища сж красиво декорирани съ зеленина и цъци.

Отъ рано главнитѣ улици запълниха съ народъ, а гато гръмна музиката на г. Частна Мжжка гимназия сърдцата затуптѣха и пра на катедралната църква „Св. Георги“ се препълотъ хора, които все при

тържествената служба ше извършена отъ свещ. екс. Тонковъ и свещ. вель Атанасовъ, дошълъ рочно за нея отъ с. Ези. Съюзенитѣ хорове отъ ши се, „св. Георги“ и „св. рица“, подъ диригентство на г. А. Т. Бъчваровъ даваше отговоритѣ.

10 ч. тръгна процесия въ следния редъ: икони на двамата братя, хорентѣ и кръста, двамата щеници българи въ оидитѣ си, управителното на Българското Културно Общество, редакторъ на в-къ „Добр. гласъ“ редставители на Дамта и Театрална секция Б. К. О., музиката на г. гимназия, съюзенитѣ хорове подъ диригентство на г. Аг. Бъчваровъ, щитѣ отъ българскитѣ училища и многохия народъ. Манифестация бѣше грандиозна, бѣвнушителна. Разливаха огщитѣ звуци на му

та, съставена отъ бодченици на нашия просвѣтенъ институтъ хора пѣше съ небиводушевение марша светитѣ просвѣтители подемаше отъ хилядмножество и ехото му текваше изъ безкрайширъ на нашето ро

поле. Много, много очи имашли. Споди, какво ставаше

А Д Ч И КЪ

зи година отпразднува се небивалъ ентузиазъ празника на про

начало ученицитѣ отъ рскитѣ училища бѣха едени на две части: еднбше въ църква, а та образуваше шпали

съ този народъ?!..

Когато процесията пристигна въ мѣстността Гази-Баба, тукъ имаше събранъ много народъ, дошълъ отъ селата, дори и отъ най-далечнитѣ въ окръга. Снеха си калпацитѣ селянитѣ и се закрѣстиха. Много гърди дълбоко въздишаха.

Подъ великолепно украсения импровизиранъ павилионъ започна молебена. Тукъ дойдоха: г. г. Е. Войнеску — окръженъ управител, Диом. Попеску — кмета на града, кап. Стойческу — представител на г. генер. Хермезиу, началника на гарнизона, г. Боршару — полицая на града и представители на всички народности малцинства, съ изключение на турцитѣ. Молебена се извърши отъ българскитѣ свещеници, въ присѣствието на нѣколко румънски попове.

Учителя по богословие г. Д. Денчевъ говори на румънски, подчертавайки признателността, която румънския народъ, служилъ си въкове съ кирилицата, дължи на двамата равнапостоли. Хубаво говори на български г. Ст. Ивановъ, директора на Бълг. Мжжка Гимназия.

Бълг. Култ. Общество даде обѣдъ на официалнитѣ лица и учителитѣ.

Мнозинството почти изцѣло остана тукъ и се отдаде на празнуване. Разлюляха се кръшни български хора и игри. Неуморнитѣ лъвове отъ нашата гимназия свирѣха непрекъснато. Ентузиязма растеше все позече и повече.

Вечерята ученицитѣ по свой починъ и съвсемъ неочаквано направиха величествена манифестация изъ улицитѣ на града. Нашата дълга, нашата пламенна младежъ пѣше внушително и викаше „ура!“, а когато бѣше срещнатъ нѣкой отъ заслужилитѣ бълг. дейци биваше предметъ на спонтанни овации и чествания.

Младежъта отъ Базарджикъ отпразднува достойно своя празникъ!

ра за посрещането на Кралица Мария.

Следъ пристигането на Н. В. всички се събрахме въ църква. Подиръ службата процесията се запъти къмъ българското училище, въ чийто дворъ имаше построень красивъ павилионъ

КАВАРНА

11 май — празникътъ на светитѣ братя Кирилъ и Методий се отпразднува по най-тържественъ начинъ въ гр. Каварна.

Заранята въ църквата „Св. Богородица“ се извърши литургия отъ свещ. Циповъ отъ с. Шабла въ съслужие съ градскитѣ свещеници — Боереску и Шербанъ. Въ литургията взе участие хорътъ при Б.К.О. Каварна подъ ръководството на учителя Др. М. Гочевъ.

Отъ църквата народа, начело съ ликовецѣ на Св. св. Кирилъ и Методи, духовенството и хорътъ се отправи за българското първоначално училище, кждето подъ приготвената за случая арка се отслужи молебенъ. Следъ молебена хорътъ изпълни румънския националенъ химнъ и химна на Св. св. Кирилъ и Методий. Учителя Гочевъ произнесе подходяща речъ, въ която възхвали великото дѣло на светитѣ братя — създа

СИЛИСТРА

На 11 V. т. г. се отпразднува въ Силистра празника на двамата славянски апостоли и будители, братя Кирилъ и Методий. Както винаги и тази година българското население отъ Силистра и окръга не можеше да пропусне незабелязано този славенъ исторически денъ. Така и тази година бѣ устроено отпразднувано отъ Б. О. съ всичкитѣ му секции и български културни дружества отъ града.

Въ 9 ч. потегли учащата се младежъ и придошлия народъ, начело съ ученическата музика за църквата Св. св. Петъръ и Павелъ, кждето се отслужи литургия, отговора на която бѣ даденъ отъ хора на муз. д-во „Седѣнка“ подъ диригентството на г. П. Пѣевъ. Въ 11 ч. се отслужи молебенъ предъ мжжката гимназия отъ съборъ свещени

Тукъ се служи молебенъ, следъ който влѣхновено говори г. Дим. Желевъ, директора на гимназията, а на румънски говори учителя Рашковъ.

Следъ това цѣлото множество се запъти къмъ сборното мѣсто. Тукъ се извиха живописни хора, а вечерята гражданството се събра въ голѣмия салонъ „Кара Мити“, кждето прекара въ общо празнуване.

Дълго презъ нощта града огласяваха пѣсни.

вапето на славяно българската писменостъ — благодарение на която бѣ възможна тъй раната просвѣта на българския народъ, който отъ своя страна даде въбра, четмо и писмо на толкова други народи. Благодарение дѣлото на светитѣ братя станаха възможни и ония трайни духовни връзки въ миналото, между двата съседни християнски народа — българския и румънския.

Следъ речъта следваха хубави декламации, изпълнени отъ ученици и ученички, сола и хорови пѣсни.

Отъ училище всички присѣтствуващи се отправиха за градската градина, кждето имаше хора.

Следъ обѣдъ хората продължиха до привечеръ, а вечерята празненството продължи въ градския клубъ.

За отпразднуването денътъ на Св. св. Кирилъ и Методий се бѣ стекълъ много народъ и отъ околнитѣ села.

ци и хора на „Седѣнка“. Следва националенъ химнъ; химна на К. и М. и други музикални изпълнения; детския хоръ на основното училище, хоровецѣ на гимназиитѣ съ духовата ученическа музика, диригирана отъ г. Пѣевъ и декламации изпълнени отъ питомцитѣ на основнитѣ училища и гимназии.

Г-нъ Л. Бояджиевъ произнесе дълга речъ за значението на празника съ кратки биографически дати за двамата братя. Следва приемъ въ салона на мжжката гимназия, който бѣ откритъ съ речъ произнесена отъ г. В. К. Козаровъ, замѣстникъ председателя на Б. О. Г-нъ Калчевъ скицира на кратко моментитѣ на сътрудничество между двата народа — румънския и български въ миналото. Не забрави да спомене за голѣмото гостопримство и съдействие указано отъ Румъния на всички борци и революционери за освобождението на България отъ турското иго.

Следваха речитѣ на г. полковникъ Братанъ, командиръ на 36 полкъ. Г-нъ М. Джола, Е. Мелидонъ, бившъ окръженъ управител, свещеникъ Стелянъ Попеску, Я. Паси, председател на еврейското общество, Артюнъ Арабажианъ, председател на арменското общество и др.

На края говори г. Желко Русевъ, директоръ на бълг. мжжка гимназия, заключавайки съ следнитѣ думи: „Днесъ сме се събра-

ли да празнуваме паметта на двамата славянски апостоли Кирилъ и Методий. Съ единодушие славянскитѣ народи посвѣтватъ този денъ на тия, които като силни източници на свѣтлина разпрѣснаха мжглата на неграмотността, съ която отъ въкове се борѣха тия народи за да ги възвиши тамъ, кждето има свѣтлина, яснота, братство и любовъ..

Присѣтствуваха на приема, покрай представителитѣ на обществото, на секциитѣ имъ, на всички културни д-ства отъ града и следнитѣ официални лица: г. г. Хушану — помощникъ префектъ, Т. Пучеря — депутатъ съ госпожата си, депутатъ Г. Филипеску, сенаторъ Андреевичъ, депутатъ д-ръ Хамди Сюлейманъ, мюфтияга, директора на турското основно училище, полковникъ Баланеску, майоръ Барталомеу и др.

Следъ обѣдъ българската учаща се младежъ, събрана предъ мжж. гимназия потегли за разсадната градина, начело съ ученическата духовна музика, като направиха една красива манифестация по улицитѣ на града. Тукъ се прекарна най-приятна атмосфера: хора и пѣсни до късна вечерта, наедно съ стелен се гражданство и ученическото тѣло. Въ 7 и пол. ученици и ученички въ страни редици се завърне предъ м. гимназия, кждето се завърши празненството.
Д. Курдумановъ

КОНСТАНЦА

Единадесетъ май. Денъ слънчевъ, само тукъ-тамъ по синиятъ небосводъ се гонятъ белезникави перести облачета. Празникъ на славянската писменостъ и просвѣта на българската култура. Патроненъ празникъ на българската църква и училище отъ нашия градъ. Църквата е препълнена съ народъ облеченъ празнично. Тържествъ на литургия извършва архимандритъ Никодимъ. Отговоритѣ сж давани отъ църковния хоръ при Българското Общество, подъ диригентството на г. К. Калинковъ. На края арх. Никодимъ държа кратко, но съдържателно слово за значението на празника. Следъ църковната служба множеството граждани се стича въ театралния салонъ на обществото. На сцената — голѣмата икона на св. св. Кирилъ и Методий е обкичена съ красивъ венецъ отъ живи цвѣта. Тукъ арх. Никодимъ отслужва водосвѣтъ. Църковниятъ хоръ пѣе химна „Хей славяни“.

следва на 4-та стр.

СТРАНИЦА НА БЕСАРАБИЯ

Едно минало въ музея

Въ страната на едно славно минало и по-славни борби за извоюване безспорни човъшки правдини, не се празнува тази година 11 май — дена на двамата равноапостоли.

Не се празнува отъ много години.

Днесъ въ Бесарабия нѣма нито едно българско училище, нито една българска църква, а въ нея живеятъ 500 хиляди българи.

Само старитѣ документи разказватъ, че тукъ нашитѣ братя нѣвга сж се радвали на особени права, уважавани и отъ нѣколко царе, сж имали учебни заведения, начело съ гордата гимназия отъ Болградъ, сж имали внушителни храмове за молитва. Всичко това сега преминава въ музея, където се изпращатъ нѣмитѣ свидетели на това минало.

Предаваме долнитѣ редове на нашия кореспондентъ отъ Болградъ, запазвайки езика и правописа му:

Прочетохъ въ уважаемиятъ вестникъ „Добр. гласъ“ въ последни брой замѣтката отъ Болградъ, подъ заглавие „Ценни документи за бесарабскитѣ българи“.

Стари хора помнятъ, че въ Катедрални Сѣборъ въ Болградъ се съхраняватъ актитѣ, които Молдавското правителство подирѣ севастополскоюйна между Русия и Турзе и Парижкия договоръ, кмиало и гарантираше правди на българитѣ - колонисти Южна Бесарабия, но кжде си у кого сж, не бѣше вестно.

Въ настояще време тѣзи акти се намѣриха и се намиратъ у настоятеля на сѣбора, Михаилъ Фокша, който любезно се съгласи да ми даде да снема копия отъ тѣхъ, които при настоящето писмо имамъ честта да Ви изпратя. По тѣзи акти се гарантиратъ правата и привилегитѣ на българитѣ-колонисти (40 колонисти, отъ които само 7 молдовански) дадени отъ руското правителство още въ 1819 година.

Много интересни сж дебатитѣ въ молдавския парламентъ за правата на колониститѣ, които съгласно съ Парижкия трататъ, въ течение на 3 години имъ се предостави възможность или да останатъ на мѣстата си, или да емигриратъ въ Русия.

Каймакамътъ Ник. Богориди имъ предостави формално всичкитѣ права, съ които се ползуваха при руситѣ, но въ действителность, правителствата отъ тогисъ наченали да ги притисняватъ и да взематъ рекрути (солдати) отъ което колониститѣ бѣха освободени отъ руското правителство и тѣ бѣха решили да емигриратъ. Тогисъ молдавското правителство проважда специална комисия въ Болградъ, където на мѣстото да види какво се прави и да убеди ко-

лониститѣ да си останатъ по мѣстата. У тази комисия биле следнитѣ лица: 1. М. Жаръ; 2. Нисоски; 3. Яковаки и 4. Манолу.

Тази комисия изпраща на 3 априль 1861 год. рапортъ № 17 до м-ръ председателя въ Букурещъ, единъ докладъ, въ който казва, че всички колонисти отъ Бесарабия, включително и румънитѣ сж решени да емигриратъ въ Русия, ако не имъ бждатъ признати правата и привилегитѣ, на които сж се радвали до тогава.

Г-нъ министеръ-председателъ, като получава тази депеша въ заседание отъ 7 априль 1861 година чете я на депутатитѣ въ Парламента и ги моли да си дадатъ своето мнение и въ сжщото време и разрешение да се признаятъ правата на колониститѣ, дадени отъ руското правителство.

Първи взима слово г-нъ деп. И. Стурдза и казва, че въпросътъ е много сериозенъ и затова да се разгледа изпърво въ съответствуваща комисия на събранието, която, следъ като изучи въпроса, да представи своя си рапортъ на събранието.

Къмъ това предложение се присъединява и депутата Гр. Стурдза. Взима подире дума деп. Гр. Костаки и казва, че въпросътъ е много сериозенъ, че нѣма време да се разгледа отъ комисия, а трѣбва моментално събранието да реши въпроса, като признае правата на колониститѣ, защото иначе ще загубятъ колониститѣ, които много имъ трѣбватъ, за да не останатъ мѣстата безъ население и бюджета съ голѣмъ дефицитъ.

Г-нъ първия министеръ, казва, че въпросътъ е много важенъ и заслужава сериозно внимание, но да се отлага не бива, защото то трѣбва да отговори на депешата веднага.

Г-нъ депутатъ полков. Гр. Стурдза казва, че да се отговори на колониститѣ, че молдавското правителство призна вече правата на колониститѣ и събранието гарантира, че тѣзи права ще се признаватъ и за напредъ.

Г-нъ деп. К. Катопски — казва, че той билъ министра, когато молд. прав. признало правата на колониститѣ и предлага да ги признае и събранието да ги съблюдава, иначе ще бжде голѣма пагуба, ако колониститѣ емигриратъ.

Г-нъ Казимиръ казва, че въпросътъ е много по-сериозенъ, отколкото мислятъ. Не трѣбва да се забравя, че правата на колониститѣ, които въ действителность бѣха признати отъ правителството, въ действителность не бѣше така, защото се нарушаваха и като примѣръ указа на вземамето на солдати, отъ което бѣха освободени по статута отъ Русия.

Ето за какво, казва г-нъ Казимиръ по нататъкъ, Събранието трѣбва да признае

статутитѣ и да гарантира, че напреди нѣма да се нарушаватъ никакъ. Само при таково положение колониститѣ ще се откажатъ да емигриратъ и мѣстата въ Бесарабия нѣма да опустѣятъ и бюджета ще бжде безъ дефицитъ.

Други сжщо предлагатъ веднага да се рѣши въпросътъ, да се признаятъ правата на колониститѣ и въ сжщото заседание рѣшиха въпроса въ положителенъ за колониститѣ смисалъ, решение, което бѣше утвърдено отъ Александъръ Иоанъ I на 2 августъ 1801 г.

Въ документитѣ, за които Ви пиша, нищо не се говори за български школи, за гимназията отъ Болградъ, за братата и пр.

За това има други хрисовули, дадени отъ Никола Богориди сжщо въ 1858 г., за които ще пратя подире нѣколко дни кореспонденция. Тѣзи хрисовули се намиратъ въ мжжката гимназия въ Болградъ.

Ив. Д. Жельзковъ

НАШИТЪ БРАТЯ

отъ Бесарабия налушатъ роднитѣ си огнища

БОЛГРАДЪ

Вследствие на неурожая и извънредно тежкия животъ между селенитѣ-българи, се начена пакъ брожение и разговори за преселване въ Бразилия.

Много селяни се запитаха за преселване и чакатъ отговоръ отъ Бразилия, кога ще тръгнатъ.

Заинтересувани лица ходятъ отъ село въ село и записватъ за преселване, като увѣряватъ, че за пжтя съ парахода нѣма да плащатъ нищо, трѣбва само да иматъ пари до пристаня, където ще бжди парахода.

Много семейства наченаха да продаватъ покъщениата си и да събиратъ пари, за да бждатъ готови да тръгнатъ, когато имъ съобщатъ да вървѣтъ.

По заявлението на много селяни, записани вече, трѣбвало отъ 5 до 10 хиляди лева, възависимостъ отъ количеството на членоветѣ на всѣкой семейство, да стигнатъ до мѣстото, където ще ги чака парахода.

По наведенитѣ справки има записани вече: въ село Бановка 10 семейства, въ с. Шикирликитай 24 сем., въ с. Пандаклий 40 сем., въ с. Троянъ 32 сем., въ с. Хасинъ-Бътъръ 45 сем.

За съжаление всички, които се записали чакатъ денъ, когато ще могатъ да тръгнатъ. Положението е критическо, трѣбва да се предприематъ сериозни мѣрки, за да разбиратъ нещастнитѣ гладуващи, какво ги чака въ Америка, ако стигнатъ до тамъ и не погибнатъ още по пжтя.

И. Д. Жельзковъ

Стопанското положение въ БЕСАРАБИЯ

Предаваме тази бележка отъ две съображения:

1) Като образецъ на говоримия български езикъ въ Бесарабия и

2) като краткъ конспектъ на икономическото положение въ тази областъ.

Културно - хозяйственна ситуация на миноритарите въ Бессарабия.

Въ 1812 г. когато Руссия

привзе Бессарабия наченаха даса преселяватъ въ нея: най наретъ нѣмци отъ Германия отъ кралство Вюртембергъ, кату примѣрни господари, за да покажатъ примѣръ на другитѣ чифчии какъ са обработва земята. Нѣмците бяха надѣлени всѣки хазийнъ по 60 десятини безъ пари, бяха освободени отъ данъци до 25 години. Другитѣ минори-

тари тожи бѣха надѣсасъ земя базплатно на малку пучаха. Нѣмцитѣ кѣто хора ковито изотъ културна страна, ле независими — пуча и въ Бессарабия по курянь внѣшентъ животъ, българи излягахъ по долубиви и днесъ нау нѣмцитѣ какъ да са попушой. Нѣмцитѣ ста пумижду житото папу българи имаха бкѣръ за жито и башке папушой на кувито сѣма приминаха и нѣм Днесъ село Чумлекой (eni)зася хляба до 95 сто сасъ машини за и папушой, а нѣмцитѣ 40 на сто. Бѣднитѣ сѣ диняватъ по 2—3 леза за да последнатъ на ническото завозване.

Димо Д.

Празника на славян просвѣта въ гр. Конс

(Продължение отъ 3 с

Следва речта на г. Андреевъ, директора на лицето. Сказчика съ думи описа дѣното на та славянски просвѣта.

Училищното утро за сѣ „Националитѣ х изпълненъ отъ хора на изпѣтѣ се, подъ диригентъ на учителя г-нъ Кали На сцената се нареждатъ лица ученици и ученички то изпълняватъ декламации, соли. Детски хоръ пѣ нѣколко хубави маршове.

Ще се задоволимъ да бележимъ добре изпълнението („Къмъ Славен“) отъ ченичката Гезошанова дуетитѣ: „Празнично отъ Янева Райна и Геза ва Донка и „Теленужка“ Янева Райна и Христова данка. Соло пѣеце Шар пѣвцитѣ“ изпълни уч Хаджи Стояновъ Мирчо, на дигулка „Малкия папу изпълни малкия Пезко Несторъ. Ученичката Пез Стефка изпълни на пжтъ колко отбрани помера. цитѣ Паятанасовъ А. и делневъ П. казаха д „Всѣко зло за добро“ цитѣ отъ I-во огдѣлене стева Ганка, Бунева Калинъ Каликовъ и новъ Тодоръ много хубо пълниха „Пѣсенъ съ прки“.

Отъ всичко личеше, училищното тѣло е по доста трудъ за успешна насяне на богатата просвѣта. Въ 1 часа, по обѣдъ, неството се завърши.

Следъ обѣдъ, на много граждани прекара село до късно вечерта

ТА НА МАЛЦИНСТВОТА

Италианщината и българитъ отъ Румъния

да взематъ гласове на българитъ, било Калиакренски, Дурокски или отъ кой да е окръгъ, политическы партии отъ Румъния употребяватъ всички средства, кметски, депу- татски, сенаторски, на министерски (!) само и само българитъ даденъ областъ пасува за котерий- ски на една или дру- гая политическа партия. И обещаваха и обе- щаватъ златни планичи, краля на краищата не даватъ. Докато само плахне въ ли- цето на дадена канди- датка за управление ли- цето три четири, метъ мѣста, сега дой- де до положението да не нищо единъ. До- окръжнитъ съветни- ци. А бѣха отъ българ- ското, сега се мър- сано нѣколко души.

мѣстникъ бѣ българинъ, сега споредъ сведения ни е отнето и даденото трето помощникъ кметско мѣ- сто на българина и пра- тень за „голъмецъ“ дру- гаде, докато му истине мѣстото единъ хубавъ денъ и отъ тамъ.

Но не е виновенъ тоя, който изяжда цѣла синия баница, а она, който му я дава. Та така е и съ насъ. Ако не бихме дава- ли поводъ съ своитъ свади помежду си, не би могълъ никой отъ никжде да ни измѣсти. А ний сме тръг- нали по всички посоки по нѣколко души и то всички кандидати за голъмци, а водители на политически- тѣ партии не остава ни- що друго, освенъ да ни из- ползуватъ слабоститъ и да ни замѣстятъ по всич- ки линии съ румънци, на дори и съ най-неподготве- ното и неорганизирана малцинствена групировка.

Ето затова, преди да обявимъ изказията си предъ мнозинството, трѣбва са- ми да се разберемъ кои, какви и що сме, за да не си играятъ политически- тѣ партии съ насъ като съ кукли.

Незаконното заминване

Италианската делегация отъ Женева

О. Н. ПРЕДЪ НОВЪ УДАРЪ

големитъ дипломати- и политически крж- сензацията на деня е плото заминване на италианската делегация отъ Женева.

12 т. м. по заповѣдь на цѣлата италиан- ская делегация веднага на- предъ добре осведоме- ните източници, Италия по начинъ била реше- ностно да се от- каже отъ О. Н., защото, предварително ита- лийскитъ вестници подгот- виха общественото мнение, Италия не може да се откаже отъ странното положе- ние, че чака като дете вратата и да иска

прошка отъ родителитъ си“.

Италия иска веднага да се премахнатъ санкциитъ и да й се признае присвоя- ването на Абисиния. Въ противенъ случай тя ще бѣде последвана и отъ дру- ги държави, които сѣщо ще се оттеглятъ отъ О. Н.

По такъвъ начинъ О. Н. се намира подъ новитъ уда- ри на тягостното междуна- родно положение, което во- ди къмъ нови изненади.

Купувамъ празно мѣсто за къща. За предпочитане въ центъра на града.

Справка ул. „Ал. Чель Буцъ“ 8 [задъ общината]

ЗАКРИВАНЕТО

сесията на О. Н.

Отъ Женева съобщаватъ, че сесията на О. Н. била закрыта.

Съветътъ опредѣлил и- душната сесия да се открие на 16 юний, като до тога- ва щѣло да се проучи под- робно въпроса по итало- абисинската война и тоя за нарушаването на локари- ския договоръ отъ Герма- ния.

Както е известно на тая сесия се отдаваша извън- редно голѣмо значение, а както се вижда, тя се за- кри дори незабелязано и съ много бледи съобщения за разрешаването на въ- проси, които свѣтовното мнение ги смѣта за свър- шени.

КАКЪ ЖИВѢЕ НЕГУСА

Съобщаватъ отъ Ерусалимъ, че Негуса често е посещавалъ разнитъ църк- ви и мѣнастири, където е бивалъ радушно приеманъ.

Той се е разхождалъ въ градината на хотела си, от- даденъ на мисъл.

Вчера е далъ чай на чуж- дитъ журналисти.

За бѣдешитъ си проекти нищо не говори, но въро- ятно скоро ще замине за Европа — Женева или Англия.

Италианския консулъ е протестиралъ за оказания му официаленъ приемъ.

БЕЗРЕДИЦИ ВЪ ИСПАНИЯ

Съобщаватъ отъ Мад- ритъ, че въ цѣла Испания сж станали голѣми безре- дици. Тѣлпи отъ крайни е- лементи сж подпалвали църквитъ. Станали сж кър- вави зблъсквания съ поли- цията. Имало убити и ра- нени.

Изгубенъ е

часовникъ „Омега“, съ сре- бърна верижка, на 2 май т. г., вечерята въ театъръ бившъ „Ориентъ“, ресторантъ „Ду- рорсторъ“, или по улицата за Дунавската градина.

Който го намѣри и го предаде на г. Тошо Бозевъ — Силистра, ще получи голѣмо възнаграждение.

ЗА ЧАЙ
КАФЕ, ПАСТИ,
АПЕРАТИВИ
ИСКАЙТЕ:
КОНЯКЪ

За проданъ въ бодеги, кръчми и всички пър- зокачествени колониални и спиртни магазини

СЖДЕБНА ХРОНИКА

Дѣлото по прослава

УБИЙСТВОТО НА ХРИСТО СТЕФАНОВЪ

На 4 май се разгледа пов- торно предъ калиакренския окръженъ съдъ углавното дѣ- ло заведено отъ страна на калиакренския паркетъ срещу Кола Чумети — съдържателъ въ гр. Базарджикъ на единъ наскоро затворенъ отъ сани- тарнитъ власти ханъ и кръма за нарушение и неспазване предписанията на санитарния законъ; редакторъ на излиза- щия въ гр. Базарджикъ листъ „Лежюнари“ и шефъ въ калиакренски окръгъ на реакционата военно-фашистка организация „Тотулъ пентру цара“, замѣстница разтурена- та „Желѣзна гвардия“ следъ устроения и извършенъ отъ нея атентатъ срещу бившия румънски министеръ предсе- дателъ, И. Г. Дука.

Кола Чумети е даленъ подъ съдъ за възхвала убийството и убиенъ на убития презъ 1931 год. калиакренски бъл- гарски сенаторъ Хр. Стефа- новъ, въз основа постано- вленията на чл. 9, алинея I отъ закона за наказване нѣкои но- ви деяния и факти, противни на обществения редъ и тини- на отъ 1924 год. (закона Мър- зеску—Мироеску), който гласи, че се наказватъ съ строгъ тъмниченъ затворъ от 6 м. до 2 години, съ глоба отъ 500 до 5000 лей и съ линаване отъ граждански и политичес- ки права, тѣзи, които посрѣд- ствомъ начинитъ и срѣдствата посочени въ чл. 7 и 8 (спи- сания, статии, хвърчащи листо- ве и др.) сж възхвалявали де- ления или нарушения, или сж възхвалявали авторитъ или тѣхнитъ съучастници за из- вършенитъ отъ тѣхъ престѣп- ления и нарушения“.

При звичоване разглеждане на дѣлото защитата на обви- няения — г. адвокатъ Г. Та- нашока — заяви, че обвиняе- мия е отправилъ специална просба до Върховния Касац- ионенъ съдъ отъ Букурещъ, чрезъ която иска премѣстване на дѣлото предъ нѣкой другъ окръженъ съдъ отъ Крайст- вото. Това си искане обвиняе-

мия е обстойно мотивиралъ истъквайки като най-главенъ мотивъ своитъ съмнения и по- дозрения относно справедли- востята, безпристрастието и обективността, съ която ще бѣде разгледано неговото дѣ- ло отъ страна на калиакрен- ския окръженъ съдъ. Ето за- що, г. адвокатъ Г. Танашока иска съдътъ да постанови вре- менно преустановяване сжде- лото на дѣлото предъ кал- окр. съдъ, до като Върховния Касационенъ съдъ се произне- се върху прошенето на об- виняемия.

Поради сжщата причина не е билъ представенъ и свиде- телътъ, допуснатъ при първо- то разглеждане на дѣлото, кой- то следваше да бѣде разпи- танъ.

Сждътъ въ составъ: предсе- дателъ г. Барбулеску, апелати- венъ съветникъ, членъ В. По- песку — замѣстникъ сждия г. прокуроръ — М. Томашес- ку, помощникъ прокуроръ, от- ложи произнасяне на решението си въ свръзка съ предяве- ното искане на защитата за 6. т. м.

На 6 май председателя на сжда г. Барбулеску заяви, че сждътъ не е можалъ да взе- ме решение, тъй като възник- на разногласие между съста- вящитъ го сждии, получавайки се по тоя начинъ равно раз- дѣление на гласоветъ (1 сре- щу 1), г. Барбулеску бидейки за преустановяване сжденето на дѣлото, а г. В. Попеску за неговото разглеждане. Ето за- що, сждътъ се попълни съ още единъ сждия, г. И. Фру- мушану, сждия-председателъ, за да може да се получи не- обходимото законно болшин- ство.

Следъ това защитата на об- виняемия на ново изложи свое- то искане.

Сждътъ следъ кратко съве- щание, обяви, че приемайки ис- ка на обвиняемия, постановява временно преустановяване раз- глеждане на дѣлото предъ ка- лиакренския окръженъ съдъ, до като се произнесе Върхов- ния Касационенъ съдъ, отла- гайки дѣлото за 3 юний т. г.

Д-ръ Т. ХАНДЖИЕВЪ
Вътрешни, детски и венерически болести
— Приема презъ всѣко време на деня —
Ул. „Принчипеса Иляна“ 1 [Щадрфан- ския площадъ] — Базарджикъ

RECETI
Rom Standard

Sediul fabricii BUCURESTI 5 Str. „Doamna Chiajna“ 24

